

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2023 Z. z. (ďalej len „návrh zákona“)	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Protimonopolný úrad Slovenskej republiky Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	<i>máj 2023</i>
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	<i>september 2023</i>

2. Definovanie problému
Predkladaným návrhom zákona sa implementuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925 zo 14. septembra 2022 o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828 (akt o digitálnych trhoch) (Ú. v. EÚ L 265, 12.10.2022) (ďalej len „nariadenie DMA“) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narušajúcich vnútorný trh (Ú. v. EÚ L 330, 23.12.2022) (ďalej len „nariadenie o zahraničných subvenciách“). Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 15 z 11. januára 2023 boli Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) a Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky určené ako gestor nariadenia DMA. Návrh zákona obsahuje zmeny týkajúce sa nových kompetencií a povinností vyplývajúcich z vyššie uvedených nariadení.
3. Ciele a výsledný stav
Ako je uvedené vyššie, návrhom zákona sa implementujú nariadenie DMA a nariadenie o zahraničných subvenciách. Cieľom nariadenia DMA je doplniť presadzovanie práva hospodárskej súťaže, zároveň by sa malo bez toho, aby boli dotknuté články 101 a 102 ZFEÚ, uplatňovať na zodpovedajúce vnútroštátne pravidlá hospodárskej súťaže a iné vnútroštátne pravidlá hospodárskej súťaže týkajúce sa jednostranného správania podnikov, ktoré sú založené na individuálnom posudzovaní postavenia a správania na trhu, vrátane jeho skutočných alebo možných účinkov a presného rozsahu zakázaného správania, a ktoré podnikom umožňujú argumentovať efektívnosťou a objektívnym odôvodnením predmetného správania, ako aj na vnútroštátne pravidlá týkajúce sa kontroly fúzií. Uplatňovanie uvedených pravidiel by však nemalo mať vplyv na povinnosti uložené strážcom prístupu podľa nariadenia DMA a na ich jednotné a účinné uplatňovanie na vnútornom trhu. Cieľom nariadenia o zahraničných subvenciách je zabezpečiť rovnaké podmienky na celom vnútornom trhu a konzistentnosť. Jediným orgánom príslušným na uplatňovanie ustanovení tohto nariadenia je Európska komisia. Európska komisia disponuje právomocou z vlastnej iniciatívy preskúmať všetky zahraničné subvencie v akomkoľvek odvetví hospodárstva, pokiaľ patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia o zahraničných subvenciách, a využívať pri tom informácie zo všetkých dostupných zdrojov. Európska komisia na zabezpečenie účinnej kontroly osobitne v prípade veľkých koncentrácií (fúzií a akvizícií) a postupov verejného obstarávania presahujúcich určité finančné limity disponuje právomocou preskúmať zahraničné subvencie na základe predchádzajúceho oznámenia, ktoré podnik predloží Európskej komisii. Návrh zákona zakotvuje nové úlohy a povinnosti, ktoré úradu z nariadenia DMA a nariadenia o zahraničných subvenciách vyplývajú.

4. Dotknuté subjekty Nariadenie DMA a nariadenie o zahraničných subvenciách priamo ustanovuje povinnosti pre niektorých podnikateľov. V prípade nariadenia DMA ide o veľké platformy, ktoré na území Slovenskej republiky pôsobia, avšak priamo nesídli, príp. o podnikateľov, ktorí sú aktivitami veľkých platforiem dotknutí (využívajú ich služby alebo s nimi spolupracujú). Podľa nariadenia o zahraničných subvenciách pôjde najmä o podnikateľov, ktorí dostali zahraničnú subvenciu, ktorej celková výška presahuje 4 milióny EUR počas akéhokoľvek obdobia troch po sebe nasledujúcich rokov. Títo podnikatelia však budú dotknutí priamo návrhom nariadenia, teda uplatňovaním právomocí Európskou komisiou, nie plnením si povinností úradom. Nariadenie o zahraničných subvenciách obsahuje aj iné oblasti pôsobnosti Európskej komisie (oblasť verejného obstarávania a kontroly koncentrácií), avšak tie sa priamo nedotýkajú návrhu zákona.
5. Alternatívne riešenia Vzhľadom na nevyhnutnosť implementácie nariadenia DMA a nariadenia o zahraničných subvenciách neprihádza do úvahy zachovanie súčasného legislatívneho stavu. Nulový variant by znamenal, že úrad nebude schopný riadne plniť povinnosti, ktoré mu vyplývajú z nariadenia DMA a nariadenia o zahraničných subvenciách. To znamená, že by nebola zabezpečená implementácia nariadenia DMA a implementácia časti nariadenia o zahraničných subvenciách, ktorá má byť zabezpečená prostredníctvom novelizácie zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2023 Z. z. Uvedené by malo pravdepodobne za následok iniciovanie postupu podľa čl. 258 a 260 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v platnom znení, a teda aj uloženie pokuty alebo penále Slovenskej republiky.
6. Vykonávacie predpisy <i>Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?</i> ☐ Áno ☒ Nie <i>Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:</i>
7. Transpozícia práva EÚ <i>Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody.</i> ☐ Áno ☒ Nie <i>Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:</i>
8. Preskúmanie účelnosti <i>Uveďte termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu.</i> <i>Uveďte kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.</i> Čl. 52 nariadenia o zahraničných subvenciách ustanovuje v bode 1 povinnosť Európskej komisie predkladať Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o uplatňovaní a vykonávaní tohto nariadenia. V bode 2 nariadenia o zahraničných subvenciách je stanovená povinnosť Európskej komisie do 13. júla 2026 a potom každé tri roky preskúmať svoju prax vykonávania a presadzovania tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o uplatňovanie článkov 4, 5, 6 a 9 a finančných limitov vymedzujúcich oznamovaciu povinnosť stanovených v článku 20 ods. 3, článku 28 ods. 1 a 2, a zároveň predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu. Čl. 53 nariadenia DMA ustanovuje v bode 1 povinnosť Európskej komisie do 3. mája 2026 a následne každé tri roky vyhodnotiť toto nariadenie a predložiť správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru. Vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle príslušných ustanovení predmetných nariadení bude preskúmaná ich účelnosť, k čomu bude Európska komisia povinná vyhotoviť správu, úrad nie je oprávnený sám preskúmať ich účelnosť. Možno predpokladať, že SR, resp. úrad bude zapojený do preskúmania účelnosti z hľadiska efektivity a účelnosti spolupráce.

- * vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.
- ** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.
- *** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☐ Áno	☒ Nie	☐ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☐ Nie
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky <i>V prípade potreby uveďte doplňujúce informácie k identifikovaným vplyvom a ich analýzam.</i> <i>Ak predkladaný materiál má marginálny (zanedbateľný) vplyv na niektorú zo sledovaných oblastí v bode 9 a z tohto dôvodu je tento vplyv označený ako žiadny vplyv, uveďte skutočnosti vysvetľujúce, prečo je tento vplyv marginálny (zanedbateľný).</i> Úrad síce získava nové právomoci, tie sa však s ohľadom na ich uplatnenie podnikateľov so sídlom v Slovenskej republike významnejšie nedotknú. <i>Informácie v tejto časti slúžia na zhrnutie vplyvov alebo aj na vyjadrenie sa k marginálnym vplyvom a nie ako náhrada za vypracovanie príslušných analýz vybraných vplyvov.</i>
11. Kontakt na spracovateľa Mgr. Michaela Nosa, PhD. riaditeľka odboru legislatívno-právny a zahraničných vzťahov telefón: +421/2/22 12 21 46 email: olpzv@antimon.gov.sk
12. Zdroje <i>Uveďte zdroje (štatistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri príprave materiálu a vypracovávaní doložky, analýz vplyvov vychádzali. V prípade nedostupnosti potrebných dát pre spracovanie relevantných analýz vybraných vplyvov, uveďte danú skutočnosť.</i> Nariadenie DMA, nariadenie o zahraničných subvenciách a sprievodná dokumentácia k nim.
13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 108/2023 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky) ☐ Súhlasné ☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie ☒ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia odporúča predkladateľovi v Doložke vybraných vplyvov v časti 5. Alternatívne riešenia doplniť alternatívne riešenia a/alebo nulový variant.

Odôvodnenie: V rámci alternatívnych riešení je potrebné uviesť minimálne nulový variant, t. j. analýzu súčasného stavu, v rámci ktorej sa uvedú dôsledky vyplývajúce z dôvodu absencie právnej úpravy alebo nelegislatívneho materiálu, resp. z dôvodu ich neprijatia.

Vyhodnotenie pripomienky: Pripomienka bola akceptovaná, časť 5. Alternatívne riešenia bola v zmysle pripomienky doplnená.

Komisia odporúča predkladateľovi v Doložke vybraných vplyvov v časti 8. Preskúmanie účelnosti doplniť dátum a kritéria hodnotenia účelnosti predkladaného materiálu.

Odôvodnenie: Preskúmanie účelnosti sa nastavuje po určitom čase, aby sa zhodnotilo, či a na základe akých kritérií bol cieľ naplnený.

Vyhodnotenie pripomienky: Pripomienka bola akceptovaná, časť 8. *Preskúmanie účelnosti* bola v zmysle pripomienky doplnená.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov sú označené negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, čiastočne rozpočtovo zabezpečené. V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy sú kvantifikované výdavky na rok „r“ v sume 135 902,69 eur, v roku „r+1“ v sume 246 105,59 eur, v roku „r+2“ v sume 262 163,45 eur a v roku „r+3“ v sume 279 345,36 eur. Kvantifikované výdavky sú určené pre 6 nových zamestnancov, ktorí by mali vykonávať nové úlohy, ktoré vyplývajú z nariadenia DMA (nariadenie EP a Rady (EÚ) 2022/1925 o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828 (akt o digitálnych trhoch) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narušajúcich vnútorný trh (Ú. v. EÚ L 330, 23.12.2022) (nariadenie o zahraničných subvenciách) a na vybavenie kancelárií a ďalšie prevádzkové náklady.

V tabuľke č. 1 je rozpočtovo nekrytý vplyv uvedený 0. V časti 2.1.1. Financovanie návrhu sa uvádza, že „Financovanie návrhu nie je zabezpečené v rozpočte Protimonopolného úradu Slovenskej republiky v programe 084 Hospodárska súťaž (podprogram 08401 Hospodárska súťaž – riadenie, kontrola a podpora činnosti úradu) a vznikne rozpočtovo nekrytý vplyv v hlavnej kategórii 600 Bežné výdavky. Limit počtu zamestnancov bude navýšený o 6 osôb.“.

Komisia žiada zosúladiť doložku s analýzou vplyvov (doložka uvádza negatívny, čiastočne zabezpečený vplyv na rozpočet verejnej správy, avšak analýza vplyvov v bode 2.1.1., že financovanie návrhu nie je zabezpečené v rozpočte PMÚ SR). Zároveň Komisia žiada v analýze zosúladiť tabuľku č. 1 s konštatovaním uvedeným v bode 2.1.1. Roky v záhlaví tabuliek označené ako „r“ až „r+3“ žiada Komisia nahradiť konkrétnymi rokmi.

Vzhľadom na navrhovanú účinnosť novely predmetného zákona od 1. 2. 2024 žiada Komisia, aby analýza bola vypracovaná na rok 2023 bez vplyvu na rozpočet verejnej správy. V analýze žiada Komisia uviesť zdrojové krytie.

Komisia zásadne žiada materiál prepracovať tak, aby všetky výdavky, vrátane počtov zamestnancov a výdavkov za oblasť zamestnanosti, boli zabezpečené v rámci schválených limitov kapitoly PMÚ SR a z materiálu nevyplýval nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy.

Vzhľadom na skutočnosť, že valorizácia platov vo verejnej správe na rok 2024 a nasledujúce roky nebola doposiaľ dohodnutá v rámci kolektívneho vyjednávania, Komisia žiada v analýze vplyv na mzdové výdavky uviesť bez započítania 7 % valorizácie platov.

Vyhodnotenie pripomienky:

Formálne pripomienky z hľadiska zosúladenia textu a úprava výpočtov bez započítania valorizácie platov boli akceptované a upravené.

Úrad však nemôže akceptovať pripomienku z hľadiska krytia výdavkov v rámci schválených limitov kapitoly úradu. Úrad na uvedené povinnosti upozornil MF SR už počas rokovaní o rozpočte úradu, ktoré stále prebiehajú. Je potrebné uviesť, že úrad je nezávislý orgán na ochranu a podporu hospodárskej súťaže a nariadenie DMA zavádza nové kompetencie pre úrad a novú reguláciu digitálnych trhov v rámci EÚ, ako aj sveta; ide o dlhodobú očakávanú, významnú právnu úpravu. Európska komisia síce je jediným oprávneným orgánom z hľadiska výkonu právomocí voči strážcom prístupu podľa nariadenia DMA, avšak členské štáty Európskej únie a štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát“) majú rôzne povinnosti, ako aj právomoci. Úrad, ako kompetentný orgán bude mať právomoc a súčasne aj povinnosť v rámci spolupráce pravidelne a včas vymieňať si informácie s Európskou komisiou a ďalšími členskými štátmi, spracovávať a vyhodnocovať prípadné podnety v danej oblasti a vykonávať prešetrovanie. Zároveň z hľadiska regulácie a z hľadiska dopadov na podnikateľov/spotrebiteľov na území SR sa bude vyžadovať stanovisko za Slovenskú republiku v praktických prípadoch alebo aj prípadných legislatívnych zmenách nariadenia DMA. Pokiaľ však úrad nebude mať kapacity na to, aby poznal situáciu na trhu v SR, nebude môcť efektívne prezentovať potreby a skúsenosti z pohľadu subjektov na území SR. Slovenská republika má niekoľko strategických dokumentov k digitálnej transformácii, pričom sa sledujú aj dopady nariadení EÚ v rámci digitalizácie. Napríklad, v rámci špeciálnej pracovnej skupiny pre Digitálny „governance“ Slovenska bola prezentovaná analýza dopadov na finančné výdavky a personálne kapacity, osobitne napríklad pre nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách). Nariadenie DMA je rovnako dôležitým aktom, pričom v rámci SR ustanovením úradu ako kompetentného orgánu pre všetky povinnosti vyplývajúce členským štátom z tohto nariadenia nedochádza k prekryvaniu už existujúcej agendy s inými rezortmi. S ohľadom na činnosti úradu sa predpokladá náročnosť 5,9 FTE, čo predstavuje potrebu šiestich nových pracovných miest, a teda v zmysle požiadavky úradu ide o minimum, ktoré úrad žiada aj s ohľadom na skutočnosť, že v minulých rokoch dochádzalo k opakovanej redukcii finančných a personálnych kapacít úradu. Taktiež pripomíname, že ide o implementáciu dvoch nariadení, pričom pre pôsobnosť nariadenia FSR úrad nepožaduje navýšenie personálnych kapacít a rozpočtu.

V rámci rozporových konaní bola táto otázka opätovne prerokovaná, pričom rozpor bol odstránený akceptovaním navýšenia o 3 štátnozamestnanecké miesta, ktoré nie sú zabezpečené v rozpočtovej kapitole úradu. V nadväznosti na uvedené bola pozmenená aj analýza vplyvov. Úrad uvedené akceptoval, avšak je potrebné upozorniť, že navýšenie o tri štátnozamestnanecké miesta nezodpovedajú potrebám na zabezpečenie všetkých činností a úloh s návrhom spojených.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. 108_2/2023 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☒ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: